

מסורת הש"ס

השוחט פרק שני חולין

לה.

עין משפט
נר מצוה

צא א מ"י פ"ח מהל' שאר חטט הטימאה הלכה ה' :
צו ב מ"י שם ה"ג :
צו ג מ"י שם פ"ג ה"א :
ופ"י מהלכות מטמאי משכב ומשכב הלכה ה' :
צו ד מ"י פ"ג מהל' שאר חטט הטימאה הלכה ה' :
צו ה מ"י שם ופ"ג שם הלכה ה' :

שיטה מקובצת

א דאמרין כפ' בתרא דיומא אל תטמאו בהם :
ב ואי פדרי ינתן וכו' :
ג הוא דמיתני לה ודאי גופה :
ד וקסרי דכיש חולין :
ה והוא דאמרין כפ' כיש בבי ודבשר לרבות :
ו גיל דהוא מקשה סבר דטמא דהאכל שלישי :
הו שני משום דכיון :

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע :
כלומר אסור לאכול תרומה ומותר ליגע :
אלא קודש :
כלומר אם אכל שלישי של קדש כפס' מדרס לפרושים :
כלומר טמאם לחכמים כבגדים שהן מושב הוב :

אבל תרומה בנגיעה נמי אסור. אע"ג דל"ן עושה רביעי ה"א דאסור ליגע דגורין שלא יבא לאכול : **האובל** ש"ישי ש' חולין שנעשו ע"י טהרת הקדש טהור לאבול בקדש. כמו שאינו עושה רביעי והא דנקט אובל ולא נקט מנע שאינו עושה רביעי

אם נגע בקדש רבותא נקט א דהאובל חמור ממנע דהא אובל את שלישי הו' שני לקדש וא"ת לענין מאי הו' שלישי כיון דאובלו הו' טהור אפילו לאכול בקדש וגם אם נגע בקדש אינו עושה רביעי ונראה דנ"מ ל"י הא דתנן [דמניא] בפרק קמא דטהרות השך מטמא שלשה ופוסל אחד בקדש בזהו קדש אמרי בקדש מקודש כמו חלות מדרס ורקיקי מיר שנשחט עליהן הזבח והמנחות שקדשו בכלי אכל חלות מדרס ורקיקי מיר שלא נשחט עליהם הזבח והמנחות שלא קדשו בכלי אינן לא בקדש ולא בחולין אלא הרי הן תרומה והשך מטמא בהן שנים ופוסל אחד והשתא לענין זה יש בהן שלישי בשוג און שוחטין עליהם הזבח ואין מקדשין המנחות בכלי דמו לא חזו לקדושת הגוף וא"ת רבי יצחק כחולן לא כר"א ולא כרבי יהושע דלרבה לא בר כרזי לרבי יהושע אין בהן שלישי כלל לעולם הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני לקדש באיינו אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש אי כר"א הא אמר שלישי שלישי וי"ל דקסרי רבי יצחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא בשלישי של חולין שקדשו אכל על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אכל הקדש אכל (א) אובלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור לאכול בקדש וא"ת תקשה ממתינן דטהרות לרבי יצחק דקמי שלישי שנתרומה פוסל ופירשמי לעיל דאירי נעשה על טהרת הקדש וי"ל דמסקין תנאי היא :

אין ד"ר דבר בו א"א קדש מקודש ב"ב. מה שפירש בקונטרס דרביעי בקדש מעלה דרנן היא מדקמי לה ב' מעלות אחרונות בחומר בקדש דלמך הסם דלית להו דררא דטומאה דאורייתא אין נראה דהא חשיב נמי ב' מעלות אחרונות כלי מנערך מה שכתוב לקדש וצירוף הו' דאורייתא לרבי (ו) יוחנן דפס"ק דפסחים (דף יט.) ואפילו רבי חי'א בר אבא דפליג עליה הסם ואמר צירוף דרנן הוא הא איהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי בחולין דאורייתא וא"כ רביעי בקדש נמי דאורייתא דקרי כאן והשכר אשר יגע בכל עמא לא יאכל (ו) והא דקרי לרביעי בקדש בפרק (ז) א שנה (דף ה.) מעלה בעלמא לאו משום דהו' מדרבנן דהא ה"א כפרו אובל בקדשים קרי ליה נמי הסם (ז) מעלה אע"ג דהו' דאורייתא כדדרשין בערל (יבמות עד.) וקאמר נמי הסם דובשכר לרבות עליו ולבונה הו' מעלה ולקמן (דף ז.) מוכיח מנייה דחיבת הקדש דמכשרת דאורייתא והא דלמך ב' (ז) (כל הפסולין) (וזכר דף ז.) גבי והשכר לרבות עליו ולבונה לפסולא בעלמא לאו פסולא בעלמא דרנן אלא למימר דלא למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקדשה קאמר דמקבל טומאה ולעולם פסולא דאורייתא והא דלמך בפרק חומר בקדש (תנינא דף כא.) דה' אחרונות לית להו דררא דטומאה דאורייתא ר"ח ל"ג דאורייתא ואפילו גרסין דאורייתא ה"פ דר"ה"פ בחולין ליכא דררא דטומאה דאורייתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק בקונט' בפסחים דלא משכח רביעי בקדש למ"ד טומאת משקה לטמא אחרים לאו דאורייתא ואין אובל מטמא אובל דהיאך יכול לנא לרבי רביעי שך כלי וכלי אובל ואובל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה קושא דמשכחת ליה שפיר ע"י ע"ס ולבונה ואע"ג דר"ל מיבעי ליה לקמן אי מהני חיבת הקדש למימני ביה רשון ואין והוא האובל אורא דלמך בפסחים דל"ן אובל מטמא אובל סבר דמונין בו ראשון ושני

ור"ל סבר דאובל מטמא אובל : **בחולין** שנעשו ע"י טהרת תרומה ואמאי דא"א קדש בקודש הוא. ג"ל דהאי מקשה סבר דטעמא (ו) הוא דהאובל שלישי שני הו' משום דכיון דלא טהור מליטמא וליגע בשני איכא לפסוקי נמי דלמך נגע בראשון וסבר כעולא דנגעשו על טהרת הקדש נמי שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אכל קדש אלא שמירת תרומה חשיבא לשמירה אכל קדש ורבי יצחק משני דוקא בשלישי הנעשה על טהרת תרומה הו' אובלו שני דטהרתה טומאה היא אכל הקדש אכל שלישי הנעשה על טהרת הקדש הו' אובלו שני טהור לאכול בקדש כמו שאינו עושה רביעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מנא תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי סברת המקשה ומימי מבגדי אובלי תרומה מדרס לאובלי קדש ואין נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי ורבה משני דיש לחלק ולא חיישין צפירי שמא נגע במדרס ג"ל :

שם

דליכא כוים בכדי אכילת פרס. דחיוז אובל תרומה בטומאת הגוף לא הו' אלא בזמית ואין שום אכילה כשיעור מטרפת בין זמית דכל איסורין וזין ככותנת ליה"כ אם שהה מחמת אכילת השיעור ועד סופה יותר מכדי אכילת פרס שך נתנה מורה שיעור לשהית אכילה

בזמית המנוגע שהקפידה תורה בזהוה בו שיעור אכילה לטמא בגדים ואומה אכילה נשתערה בחי' ככר של עירוב והיא ד' זינים ונזויד הדמע תבלי תרומה מועטין וכי אכל מן המקפה פרס לא אכל מן התבלין זמית עד דלכל מן המקפה טפי מאכילת פרס ובטפי לא ממטרף זמית ואין כאן אכילת תרומה בטומאה אכל ראשון ושני אין נאכל נזויד הדמע דאפילו בחולין מהני שני (א) ועוד דשני פסול ליה לתרומה דפמיכא ביה קך שמעמי. וקשאי לי מ"מ היכי ספיין ליה מדי דפסול לגופיה לתרומה והא מוחרה הוא מלפסול את גופו דאמרין א"פס"ח דיומא (דף פ.) אל תטמאו בהם ועטמם כס' מכלל לטומאת גוייה דאורייתא ואפילו למ"ד דרנן איסורא מיהא איכא ועוד לישנא דהש"ס דפרך (נר.) ספיין ליה מדי דפסול ליה לגופיה שמעט דלאו מחתלי תרומה פריך אלא מדספיין ליה שלישי של חולין. וי"ל דבחולין גרידא קמי רישא דמתימין הראשון שבחולין כו' והשלישי נאכל אפילו הוא מיר הדמע ונגע בשני לטומאה וה"ל שלישי מותר לאכול והא הכא כיון דנזיד הדמע הוא ה"ל חולין שנעשו על טהרת תרומה וז"ל חולין שנעשו על טהרת תרומה ואי אחרת שלישי דיהו פסול גופא לתרומה על ספיין ליה להאי כהן מדי דפסול לגופיה ואי למיכל תרומה אפתריה. הנח לנזיד הדמע דליכא כוים בכדי אכילת פרס הלכך לא חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דלמאי קרימ ליה בטהרת תרומה משום שחולין דפמיכי ביה הנחו לית בהו זמית תרומה בכדי אכילת פרס דמקפה הלכך לא צ"י למילכיהו בטהרת תרומה והו' להו חולין גרידא : **אסור לאכול**. בתרומה : **ומותר ליגע**. והיינו נמי דעולא (נר.) אלא דעולא איירי בשלישי בחולין שנעשו על טהרת תרומה ורבי יוחנן (א) איירי בשלישי תרומה עצמה : ה"פ. דלמתינן נפסל מלאכול דמשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאלל הו' חולין אכל תרומה לא ואי מדריבין כו' : **אלא קדש מקודש**. א"כ"כ היה שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (א) עבד רביעי בקדש מעלה היא דרנן דהא גבי מעלות דחומר בקדש קמני להו (תנינא דף כ.) ב' מעלות אחרונות דלמתינן הסם (א) דלית להו דררא דטומאה דאורייתא וכי תקינו רבנן בשלישי דקדש מקודש הוא דחקין. ואע"ג דמתימין לה בק"י ממחוסר סיפורים לאו ק"י דאורייתא הוא דהא משלישי תרומה הוא דמתימין (ו) והיא גופה לאו כמציא בזהיא ואסמכתא בעלמא הוא דער דהא גבי מעלות תיבה וק"י דכוותיה אמרין דמסכת סוטה בפרק כס' (דף כט.) דלמתינן ק"י מאובל הכא מחמת טבול יוס דעבד רביעי בקדש והוא גופיה לאו מחמת כמיז ולא בק"י א"ת : **קדש מקודש**. קדש גמור שקדש גופו כגון שר קרבן וחלות התורה שנשחט הזבח עליהם ומנחות שקדשו בכלי אכל שלישי של קדש המקודש בקדושת פה לא והכי מפרש בברייתא דמסכת טהרות בפ"ק (ו) וי"ד דלא עבד רביעי לא פסול לגבא וקס"ד וז"כ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה : **והא לאו קדש מקודש הוא**. וקפסלי ליה לגבא ואפילו שני נמי עבד ליה : **טומאה היא אכל הקדש**. ושלישי דידה מספקין ליה בשני לגבי קדש ומש"ה פסול לגבא : **מדרס לפרושים**. הרי הן אכל פרושין כמדרס הזב דמטמא אדם והני נמי מטמא להו מדרבנן : **פרושים**. אובלי חולין בטהרה :

שם

ור"ל סבר דאובל מטמא אובל : **בחולין** שנעשו ע"י טהרת תרומה ואמאי דא"א קדש בקודש הוא. ג"ל דהאי מקשה סבר דטעמא (ו) הוא דהאובל שלישי שני הו' משום דכיון דלא טהור מליטמא וליגע בשני איכא לפסוקי נמי דלמך נגע בראשון וסבר כעולא דנגעשו על טהרת הקדש נמי שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אכל קדש אלא שמירת תרומה חשיבא לשמירה אכל קדש ורבי יצחק משני דוקא בשלישי הנעשה על טהרת תרומה הו' אובלו שני דטהרתה טומאה היא אכל הקדש אכל שלישי הנעשה על טהרת הקדש הו' אובלו שני טהור לאכול בקדש כמו שאינו עושה רביעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מנא תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי סברת המקשה ומימי מבגדי אובלי תרומה מדרס לאובלי קדש ואין נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי ורבה משני דיש לחלק ולא חיישין צפירי שמא נגע במדרס ג"ל :

שם

(א) (וזכר דף נ.) (ב) (וזכר דף נ.) (ג) (וזכר דף נ.) (ד) (וזכר דף נ.) (ה) (וזכר דף נ.) (ו) (וזכר דף נ.) (ז) (וזכר דף נ.) (ח) (וזכר דף נ.) (ט) (וזכר דף נ.) (י) (וזכר דף נ.) (יא) (וזכר דף נ.) (יב) (וזכר דף נ.) (יג) (וזכר דף נ.) (יד) (וזכר דף נ.) (טו) (וזכר דף נ.) (טז) (וזכר דף נ.) (יז) (וזכר דף נ.) (יח) (וזכר דף נ.) (יט) (וזכר דף נ.) (כ) (וזכר דף נ.) (כא) (וזכר דף נ.) (כב) (וזכר דף נ.) (כג) (וזכר דף נ.) (כד) (וזכר דף נ.) (כה) (וזכר דף נ.) (כו) (וזכר דף נ.) (כז) (וזכר דף נ.) (כח) (וזכר דף נ.) (כט) (וזכר דף נ.) (ל) (וזכר דף נ.)

הנהגות הב"ה

(א) י"ח ד"ה דליכא כוים וכי דלפי' בחולין מהני שני רבי' פ"י כשנעשו על טהרת תרומה : (ב) ד"ה אלא וכו' דעבד : (ג) ד"ה ד"ה אובל וכו' אכל אובל שלישי : (ד) ד"ה אין לך וכו' חזן דפס"ק דפסחים ואפי' רבי חי'א בר אבא אמר ר' יוחנן דפליג :

הנהגות מדר"ב

רנשבורג

א י"ח ה"א אובל וכו'. דלמכלל חומר מנע דהא רבי עין מהרש"א מהר"א תבאר שטון האמת דלא חמתי מהר"א שם : ב בא"ד הינו אף חולין שנעשו על טהרת הקדש. רבי עין מהרש"א מהר"א תבאר והוא שם שלח מקומות :

מוסף רש"י

האובל שלישי של תרומה עצמה. וזכר שלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה. אסור לאכול ומותר ליגע. בתרומה. דל"ן נעשה טפי אלא שלישי כמו האובל שאלל אסור לאכול תרומה אלא מותר ליגע (וזכר דף נ.) מדרס. אל הטימאה לטמא אדם ולכלל בתרס הזב שטמא אדם ולכלל ברכות (ויקרא טו) וזכר אשר יגע במשכב ורכס בגדי. לפרושים. (וזכר דף נ.) חולין בטהרה (תנינא דף יט.) לומר כס' שמדרס מטמא אדם ויגדיס קך בגדי טס הארץ מדרס לפרושים (וזכר דף נ.) לאובלי תרומה. כהנים. וכל אלו חולין מדרס. סופרים. שאלמיו שאלן שמירת טהרתן של אלו חסידים שיהיה אכל אלו. ומותר שכן אלו אכל אלו כאלו לא שמהו. מו' כהן כנגדיהן שמה יבנה כהן אשמו גיד ויהי הן מדרס מדרס (תנינא דף נ.)

